

Fastighetsverksamheten genom Locum AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-04-14FSN dnr 2019-
0113

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

Yttrande över motion 2019:28 av Jonas Lindberg (V) om att häva OPS-avtalet för Nya Karolinska Sjukhuset (NKS)

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) har till regionfullmäktige lämnat en motion i vilken Region Stockholm föreslås att under mandatperioden inleda processen med att häva avtalet om offentlig-privat samverkan (OPS-avtalet) med projektbolaget Swedish Hospital Partners AB (SHP).

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
Motion 2019:28

Förslag till beslut

Fastighets- och servicenämnden föreslås fatta följande beslut:

1. Förvaltningschefens tjänsteutlåtande utgör fastighets- och servicenämndens yttrande över motion 2019:28 om att häva OPS-avtalet för Nya Karolinska Sjukhuset.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Jonas Lindberg (V) föreslår i en motion att Region Stockholm under mandatperioden inleder processen med att häva OPS-avtalet med SHP.

OPS-avtalet med SHP innehåller en klausul som ger Region Stockholm rätt att utan särskild anledning häva avtalet. Vid en sådan hävning ska Region Stockholm ersätta projektbolaget SHP för samtliga utestående lån, tillkommande kostnader och utebliven vinst.

Vidare skulle en hävning innebära att samtliga rättigheter Region Stockholm har enligt avtalet, faller omedelbart. Det innebär att Region Stockholm

Fastighetsverksamheten genom Locum AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE

FSN dnr 2019-0113

2020-04-14

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

övertar de risker och kostnader som SHP har för drift och underhåll av anläggningen och för serviceleveransen.

Sammantaget gör fastighetsverksamheten genom Locum AB bedömningen att en hävning av OPS-avtalet är förenat med stora risker och är inte varken ekonomiskt eller verksamhetsmässigt fördelaktigt för Region Stockholm.

Bakgrund

Jonas Lindberg (V) föreslår i en motion att Region Stockholm under mandatperioden inleder processen med att häva OPS-avtalet med SHP.

Motionen har remitterats till Regiondirektören och fastighets- och servicenämnden (FSN) (RS 2019-0636).

Överväganden

Region Stockholm tecknade i juni 2010 avtal om offentlig-privat samverkan med SHP. OPS-avtalet ger SHP ansvar för att bygga och delfinansiera sjukhusanläggningen Nya Karolinska Solna samt ansvara för anläggningens underhåll och drift under avtalstiden fram till år 2040.

OPS-avtalet innehåller en klausul som ger Region Stockholm rätt att utan särskild orsak häva avtalet. I samband med hävning ska projektbolaget erhålla ersättning för kostnader avseende avveckling av SHP, för de förluster som drabbar leverantörer, för ersättning till finansierarna för förtida återbetalning av lån inklusive kostnader avseende uppsägning av räntesäkringsarrangemang som uppstår i samband med hävning samt för utebliven vinst för projektbolaget under återstoden av avtalets livslängd.

De rättigheter Region Stockholm har enligt avtalet skulle vid en hävning av avtalet falla omedelbart. Det innebär att Region Stockholm övertar de risker och kostnader som projektbolaget enligt avtalet har för drift och underhåll av anläggningen och för serviceleveransen. Sammantaget skulle en hävning innebära omfattande ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm såväl vid hävningstillfället som under följande år.

OPS-avtalet innebär en överföring av finansiella och operativa risker från Region Stockholm till projektbolaget. Vid en hävning av avtalet skulle Region Stockholm dels betala för risköverföringen i form av ersättning för utebliven vinst till projektbolaget samtidigt som riskerna skulle återföras till Region Stockholm.

Fastighetsverksamheten genom Locum AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-04-14FSN dnr 2019-
0113

Klass: K1

Fastighets- och servicenämnden

I och med OPS-avtalet har SHP långtgående skyldigheter att åtgärda brister och fel som uppstår i anläggningen och i serviceleveransen. Eftersom anläggningen inte varit fullt driftsatt mer än drygt ett år finns fortfarande intrimningsproblem och garantiärenden från konstruktionsfasen. En hävning av avtalet skulle innebära att sådana risker och associerade kostnader övertas av Region Stockholm.

Ekonomiska konsekvenser

En hävning av OPS-avtalet innebär omfattande ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm, både på kort och lång sikt. Direkta kostnader enligt ovan leder till negativ resultatpåverkan, vidare behöver kapital lånas upp på kreditmarknaden för att täcka förtida återbetalning av lån och kostnader vilket leder till ökade finansiella kostnader.

Anette Henriksson
Förvaltningschef

Beslutsexpediering:

Akt

Tobias Sjö genom Regionledningskontorets registrator

Fastighets- och servicenämnden

Ärende:

Remiss - Motion 2019:28 av Jonas Lindberg (V) om att häva OPS-avtalet för Nya Karolinska sjukhuset (NKS)

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2019-11-01**Handläggare: **Tobias Sjö**

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se**Adress:**Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm**Internadress:**

Regionledningskontoret, Registraturen, Landstingshuset

Region Stockholm
2019-05-07

Motion av Jonas Lindberg (V) om att häva OPS-avtalet för Nya Karolinska sjukhuset (NKS)

Nya Karolinska sjukhuset finansieras genom ett så kallat OPS-avtal (Offentlig-Privat-Samverkan), efter ett beslut av den tidigare borgerliga landstingsledningen i Stockholms län. Det privata bolaget ansvarar för bland annat att låna upp pengar till en kostnad som är mycket högre än om landstinget själv hade gjort det.

"En OPS-upphandling är bästa sättet att säkerställa att bygget inte blir dyrare, eller försenat", sa Erik Gjötterberg, projektledare för OPS-upphandlingen, när den var i hamn 2008. Modellen ansågs av förespråkarna vara fördelaktig för att man på "öret" skulle veta vad projektet kostade samt att det passade väl till det flexibla moderna sjukhus man byggde som snabbt skulle kunna anpassas till nya verkligheter. I själva verket har OPS-avtalet gjort nödvändiga förändringar inom sjukhuskonstruktionen extremt dyra och oflexibla. Att korrigera och byta ut dörrar, felkonstruerade badrum eller belysningar har kostat miljontals kronor. Sjukhuset har fått epitetet "världens dyraste sjukhus", och slutnotan för att bygga, utrusta och underhålla NKS fram till år 2040 har beräknats till cirka 61 miljarder kronor.

Konkurrensverket menar att OPS-lösningar blir i genomsnitt 25 % dyrare jämfört med vanlig upphandlingsform.¹ Konkurrensverket avråder dessutom från fler OPS-lösningar då det anses vara svårt att se fördelarna med en sådan modell och riskabelt att ge en aktör monopol över en verksamhet i 30-40 år.

Det råder idag tämligen politisk enighet kring att OPS-avtalet har sina klara brister och att det var ett misstag att driva igenom en sådan upphandlingsmodell för NKS. En del åtgärder har gjorts för att förhandla ner kostnaderna, men fortfarande är regionen fram till 2040 låsta i detta avtal. Det innebär fortsatt stora kostnader för skattebetalarna.

Storbritannien har många dåliga erfarenheter av OPS-experiment i sjukvården. Det har inneburit enorma kostnader för skattebetalarna och utarmade sjukhus med många stängda vårdplatser och personalflykt. Allyson Pollock, som är brittisk expert på hälsoekonomi, säger "att bryta kontraktet kan ge stora skadestånd men i det långa loppet vinner skattebetalarna alltid på insyn. Har politikerna gjort en dålig affär måste man försöka ta sig ur den".²

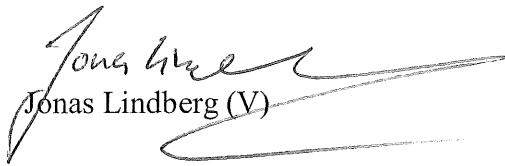
¹ <http://www.konkurrensverket.se/globalassets/upphandling/fragor-och-svar/offentlig-privat-samverkan.pdf>

² <https://www.svd.se/professor-om-nks-forsok-bryta-avtalet>

Vänsterpartiet menar att det är hög tid att NKS-frågan får en omstart och ett omtag. Då är det nödvändigt att befria region Stockholm från OPS-avtalet och återta kontrollen över sjukhuset. Den utredning som tidigare gjorts av konsultföretaget PWC där regionen avråds från att häva OPS-avtalet kan på inga sätt anses neutral eller tillförlitlig. PWC var det företag som också drev på för att OPS-avtalet överhuvudtaget ingicks och konsultfirman lobbar idag internationellt för fler OPS-lösningar inom vården. Dessutom har PWC haft i uppdrag att sy ihop avancerade skatteupplägg i Luxemburg för de bolag som just ägt delar i det bolag (Swedish Hospitals Partners) som fick OPS-avtalet tilldelat sig.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta:

att Region Stockholm under mandatperioden inleder processen med att häva OPS-avtalet med Swedish Hospital Partners (SHP)

Jonas Lindberg (V)